

Joel qillqapi, Laodicea nisqa Qanchis p'unchaymanta Adventista Iglesiapiwan - Yupanapa Isqon]

Jeff Pippenger
2025-12-11

Yupay Isqonniyuq

Kay pacha chayamusqani kay qallariy simipi Joel qillqaman, ñawpaq pusaq qillqasqamanta wakin aswan hatun yuyaykunata pisillata huñunaypaq, hinaspataq sut'inchayta imatam suyasunchik Joel qillqamanta kunanqa aswan chiqanta hap'ikuspa, hinaspataq, mana iskayrayaspa, imayna chayqa tupaqnin Daniel 11:11–16 nisqapi Raphiawan Paniumwan maqanakuykunawan tupachisqa kasqanta.

Chakrasqa kachkanchik uvas chakra takimanmi allinta reqsichispa, “experiencia” nisqaqa profecía hina “taki”wanmi rikuchisqa kasqanrayku. Huk pachapi tawar pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq huk kawsayninmi kashan, Moisespa hinallataq Corderopa takyinta takisqankupi; chayqa Juanpa rikuchinankamantaqa Isaíaspa uvas chakra takyinta rikuchinallanmi. Sapa hatun profetapas qillqasqanta qallarín Israelpa huchallikusqanrayku huchachaywan, otaq ninkimanmi: sapa hatun profetapas ñawpaqtaqa uvas chakra takyinta takin. Ñoqaqa rimani Joelpa ñawpaq kaq capítulo nisqapi uvas chakra takinga uvas chakra takiqa imayna kasqanmanta aswan ancha allin qhawarisqakunamanta huknin kasqanta. Mana atinichu niyta chiqapchu manachu chiqap, ichaqa kay yuyaypi kasqaypa imanasqa kasqanqa Joelpa qillqasqanpi profetismoq tupachisqan simbólico t'inkikuna rikurimuptinmi; chaykunaqa llaveta hina kanku, otaq ichapas achkha rayokunaq huk muyuriyninpa chawpin t'ikanan hina. Joelpa willakuyninpa manan hukllatachu wakin parallel siq'ikunaqwan tinkichin, aswanpas huk reqsichina tinkuyta churaykusqanta rikuchin, sapa imaraykuchus ñawpaq capítulo nisqapi uvas chakra thuñisqa kasqan simbolismowan, hinaspa qhipa iskay capítulo nisqakunaqa Estados Unidos llaqtapi bestiaq rikchayninwan pruebanakuy pacha kasqanta, hinallataq kay pachapaqpas bestiaq rikchayninwan pruebanakuy pacha kasqanta sut'inchanku. Tukuy kayqa uvas chakra contexto ukhupin churakusqa kashan; uvas chakrataq manan kawsayniyuq uvas chakrachu kanman, para mana chaskiptinqa.

Ñuqaykuqa hinallataq churayku hatun énfasis-ta profético pacha-man, chaymi representasqa kashan “hayk'aqkamataq?” nisqa símbolo-wan. Ñuqaqa sintirqani munasqayta yuyarichiyta ñawpaqmantapacha sayachisqa kay principio-manta, “hayk'aqkamataq?” nisqamanta, chaymanta énfasis churanaqpaq “capstone” patman, mayqanmi karqa, hinallataq kananpas cimientu hina, esquina rumipas hina. Tuta Chawpi waqyay willakuyninpa qhipa hunt'asqa llapan wiñaynin, kunan ruwasqa kashanña, chayqa “capstone”-mi. Chay cimientu-kunapi sayasqa, chay “capstone”-qa Miller-pa joya-kunanmi, qallariypi kasqanmanta chunka kuti aswan llihipispa.

Diospa “ruwasqan musphaykuna” nisqanman hina, tukukuq rumika chaymi kachkan paypa llaqtan Laodicea experienciamanta Philadelphia experienciaman tikrakuptin; chay pachataq chay

runakunaqa qanchismantapuni kaq pusaq ñiqinman tukunku, hinallataq iglesia militante nisqamanta iglesia triunfante nisqaman tikrakuptinku. Kay tikrakuyqa tukukuq rumim. Kay tikrakuyqa hunt'akapun Diospa llaqtan "tukukuq rumi" willakuyta uyarispa rikuspanku, hinaspa chayqa paykunapa ñawinkupi musphaymi kachkan. "Tukukuq rumi" willakuyqa tukukuyninmi, imaraykuchus llapan simbólico "tukukuq rumi" cheqaqkunaqa hukllachasqa kan chaypi. "Qanchis kuti" willakuyqa Millerpa cimientopa rumin karqan, hinaspataq Milleritekunapa tukukuq rumin kananpaqmi karqan. Pentecostésqa Pentecostal pacha-pa tukukuq rumin karqan, imaynatachus Chawpi Tuta Qapariypas karqan ñawpaq kaq hukñiqinpas iskayñiqin angelkunapa Millerite kuyukuyninpa tukukuq rumin.

Cristoqa ñawpaq kaq chusku chunka suqta watakuna tukukuyninpi, maypichus pay ruwarqan Millerita templota ñawpaq kaqwan iskay kaq angelkunapa, chay tukuchaq rumiqa kanan karqan qallariy rumi, Cristo ruwananpaq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa templonta. Chay qallariy rumiqa sayarichisqa karqan 1844 watapi kachkananpaq achki hina hanaq pacha ñanta k'anchanapaq, chayraykutaq Diospa llaqtanqa kay pacha tukukuyninpi kutimunanku "ñawpa ñankunaman" samayta tariqpaq. Sichus, hinallataq mayk'aqpas kutimunku Milleritakunapa qallariq historiánkuman, tarinkunku Chaupi Tuta Qapariy willakuypas karqan qallariy historiapa tukukuynin. Chaupi Tuta Qapariyqa karqan Santo Espiritupa ichakusqanpa rikuchikuynin. Huk alma "ñawpa ñankunaman" kutispan, chay ñanpa qallariyninpi utaq allwiyninpi sayarichisqa "lliphiriy achki"ta tariqtin, tarin Chaupi Tuta Qapariyta, mayqintachus Jeremías sut'inchán "samay" nispa.

"Paykunapa qhepanpi ñan qallariyninpi huk k'anchayllaña hatarichisqa karqan, mayqantachus huk angel niwarqan: chayqa 'chawpi tuta waqyaymi' nisqa. Kay k'anchayqa tukuy ñanpi lliphirirqa, chayhinapin chakinkunapaq k'anchayta qorqan, ama mitk'anankupaq."

"Sichus ñawinkuta Jesúsman qawachispa hap'ipakusqankuchus, payqa ñawpaqninpi kashaspa llaqtaman pushaqnin kashaqtin, allin waqaychasqas karqanku. Ichaqa mana unayllamanta wakinkuna sayk'usqaña karqanku, nispataq llaqtaqa anchha karupi kasqanta, ñawpaqtaña yaykusqankumanta suyasqankuta rimarqanku. Hinapinmi Jesúsqa k'anchayniyoq paña makinta oqarirqa, hinaspa chay makinmanta huk k'anchay llusqsimurqa, chaymi advent band qhipanpi wayrarispa phawariq, hinaspataq paykunaqa "Aleluya!" nispa qapariqku. Wakinkunataq mana yuyayniyoq hina qhipankupi kashaq k'anchayta ñiqirqanku, nispataq mana Dioschu karqan chaykamata paykunata pusamuq nispa rimarqanku. Chay qhipankupi kashaq k'anchayqa wañurqa, chakinkutataq hunt'asqa tutayaypi saqerqa; hinaspanmi mitk'arqanku, señaltawan Jesústa mana rikuyta atispa, ñanta saquespa uraypi kashaq tutayaq hinaspa millay pacha kayman urmarqanku." Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Millerllaq historia tuktup kallpanqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historiaq cimienton rumiyninmi. Kimsa angelkunapa qallariyninmanta 1798 watapi, chaymanta atipaq iglesiaq hatarichiyninkama domingo ley nisqapi, santuario pichasqa kaynin hunt'akusqanman hina, ñanqa Chisiy Waqaychasqapa mensajenwan k'anchasqa kachkan; imaraykuchus chay yachachikuq willakuyqa adventismomantam, hinallataq imaynatas Dios huk llaqtata hatarichin runakunaq

rakinakuy p'itikuynin wichaypi domingo ley crisispi Paypa characterninta sumaqta, hunt'asqataq rikuchinankupa.

Ñanpi, Jesusmi pushashan, hinallataqmi ñanta aswan achikyachin hatarichispa k'anchay sapa paña makinta. Chayraykun ñan qallariyninpi k'anchariq achki kan, hinallataq ñan tukukuyninman pushaq k'anchariq achki kan. Jesusqa Alpha hinallataq Omega kaspanmi tukukuyninta qallariyninwan rikuchin; chaymi ñanpa iskaynin kuchunpi achkiqa Chaupi Tuta Qapariypa willakuynin kan.

Punta ángelmi 1798 watapi chayamurqa, hinaspan willakurqa Paypa taripay pacha chayamushasqanta: “Nispa ... paypa taripayninpa horan chayamunña.” Taripaypa horaqa 1798 watapi chayamurqa, hinaspan qallariyninpi Cristo wan Musuq kasaraq novianwan kasarakuq qallarikurqa—Filadelfiayuq Millerita Adventismom. Cristoqa 1844 wata, octubre 22 punchawpi kasarakanan karqa, hinaspan 1798 watamanta 1844 watakama noviata wakichirqaku. Noviaqa Filadelfiayuq karqa, imaraykuchus mana ima huchachaypas Cristo pa novianpa contranpi karqachu; payqa kikiñan wakichikurqa—ch'uya karqa. Taripaymanta willakuyqa kasarakuymanta willakuymi qallariypi, 1798 watapi chayamurqa, tukukuyninman 1844 watapi chayaspa.

Miller chaskikunapa kuyuyñinpaq hatun k'anchayqa, hinaspa tukuchiq rumipa k'anchayninpas, kasqanmi kasarakuymanta willakuq qillqa—Chawpi Tuta Qapariy willakuy. Chay Chawpi Tuta Qapariyqa, ñawpaq kaq huknin hinaspa iskayñin angelkunapa historiankupa, chaymanta Miller chaskikunapa historiankupaqpas, sayaynin hinaspa tukuchiq rumin karqan; hinaspa Miller chaskikunapa historiankupaq chay tukuchiq rumiqa, pachak tawa chunka tawa waranqakunapa historiankupaq qallariy rumim kachkan, chay hinallataq tukuchiq rumipas. Templopa sayachisqanqa tukukunmi tukuchiq rumi churakusqanpi, hinaspa chay qhipa “admirable” nisqa rumita churay llamk'ayqa qallarikurqan julio killapi 2023 watapi.

Achka kaq willakuy hunt'achiykuna kan, chaykunapa coronamanta qhipa rumiwan ruwasqa kasqanta hunt'achinqa; ichaqa coronamanta qhipa rumiqa huk willakuypa tukukuynin, chaypi aswan hatun chayanana, chaytapas rikuchin. Pentecostésqa Pentecostal pacha willakuypa coronamanta qhipa rumin karqan, hinallataq “qanchis kuti” nisqapa k'anchariynin, Hiram Edsonpa qillqanwan 1856 watapi hamusqan, Millerpa willakuyninpaq munasqa coronamanta qhipa rumi kananpaq karqan; imaraykuchus Miller tarisqan ñawpaq cimientopi chiqaq yachachiyqa “qanchis kuti” karqan. 1856 watapi, coronamanta qhipa rumi chiqaq yachachiy musuq k'anchayta mana chaskispa, Laodicea chunlla pampapi wañuyta akllaywan kikinkaq karqan, imaynan ñawpaq Israel llaqtapas tawa chunka watakunapi rurasqa karqan hina. Kayqa 2023 watapa julio killanta 1856 wataman riqsichin, Millerpa qatipaq historiapi Philadelphia-manta Laodiceaman kutiriy tinkuynin kasqanta, hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historiapi Laodicea-manta Philadelphia-kama tikrayninta. Cristoqa 1844 watapi mana qhelli warmiwan casarakuqchu, imaraykuchus payqa Philadelphiamanta karqan; hinallataq domingo kamachikuypiqa Philadelphia-manta noviata casarankaq. Ichaqa ñawpaqtaqa pay kikinmi wakichikunqa. ¿Qanqa wakisqachu?

Ama manchakuychikchu, uchuy michiq uywakuna; taytaykichikmi allin munayninwan qankunaman qhapaq suyt'uta qusuyta munan. Lucas 12:32.

1844 wata 22 ñiqin octubre p'unchawpi Señorqa payta qatiq, kinsa kaq angelpa historianta haykunanpaq wakichisqa kasqanta noviata casarakuqmi, chaymantaqa kinsa kaq angelpa tukuy ima representasqankunatapas; ichaqa 1863 watakamaqa kinsa kaq angelpa historianninqa Laodicea sutiyuq ch'in pampa manaraqmi pantachisqa karqa. 1844 watamanta 1863 watakama historiqa kinsa kaq angelpa pacha-tiemponta representanm, chay hinaqa ciento cuarenta y cuatro mil sellakusqankup pacha-tiempompi mana yuyaysapa vírgenkunapa rikch'ayninta qawachin. Vírgenkunaqa trigowan cizañawanmi, angelkunawan rikch'achisqa mensajekunapa separasqan kaspas; angelkunaqmi separay llamk'anata ruranku.

“Chaymantam rikurirqani kimsa kaq angelta. Ñuqawan puriq angelnillaymi nirqan: ‘Manchaymi llanq'aynin. Manchaymi kachamusqan. Paymi chay angel, trigo-ta cizañamanta akllanampaq, hinaspa trigo-ta hanaq pacha waqaychanamanpaq sellanampaq, icha watanampaq. Kaykunaqa tukuy yuyayta, tukuy atención-ta hap'ipakunanmi’.” Early Writings, 119.

Apocalipsis chunka tawayuqpi kimsa angelkunapa willakuyninkunaqa qhipa para willakuymi, iskay clasekunata rak'in hinallataq huñun.

“Juanmanmi kicharisqa karqan iglesiapa kawsayninpi ukhu, chayraq sonqota kuyuchiq ancha hatun interesniyoq rikch'ayninkuna. Paymi rikurqan Diospa llaqtanpa maypi kasqanta, peligrunkunata, maqanakuykunata, hinaspa tukukuyninpi qespichisqa kayninta. Payqa qillqarqan tukuynin willakuykunata, kay pachapa cosichanta puquchinampaq, hanaq pacha waqaychanaman tantasqa espigakunahinata, utaq chinkachiy ninaqkunapaq wayk'usqa q'ipikunahinata. Ancha hatun importancianiyiniyoq imakuna rikuchisqa karqan payman, aswanpas qhipa iglesiapaq, pantasqanmanta cheqaq kayman kutirirkuna yachachisqa kanankupaq ñawpaqninpi kaq peligrokunamanta hinaspa maqanakuykunamanta. Mana pipas tutayaypi kananpaqchu kay pachaman imakuna hamunanmanta.” The Great Controversy, 341.

Kay pachaq miraypiqa “chiqaq simikuna”mi “cosechata puquychinapaq tukuynin willakuykuna” hinaspa iskay clasekunata t'aqanakun. Chay llamk'ayqa Millerman musquyninpi “allpa pichana runa” nisqapa llamk'ayninpas kachkanmi.

“‘Paypa aventadoran makinpi kachkan, paymi era-ninta allinta pichanqa, trigu-nintataq qolqawaman huñunqa.’ Mateo 3:12. Kayqa huk pichay pacha karqan. Cheqaq kay simikunawanmi laq'uqa trigumanta rakisqa karqan. Hinaspa achka runakunaqa ancha yanqa hatunchakuspa, kikinkunapa allin kayninpi atinispas ama yachachisqa qhillqayta chaskinankupaq, hinaspa kay pachata ancha munaspa pisi sonqoyuq kawsayta mana chaskiyta munasqankurayku, Jesusmanta karunchakurqanku. Kunanpas achkakunaqa chay hinallata ruwashanku. Kunan p'unchawkunaqa almaskunaqa pruebasqa kachkanku, imaynan Capernaúm llaqtapi sinagogapi chay discipulokuna pruebasqa karqanku hina. Cheqaq kay sonqoman apamusqa kaptinqa, paykunapa rikunku kawsayninku Diospa munayninwan mana tupaq kasqanta. Kikinkupi tukuy hinantinpi huk llapan tikraypa necesitayninta rikunku; ichaqa mana munankuchu kikinkuta ñak'arichiq llamk'ayta hap'iyta. Chayraykum huchankuna reqsisqa kaptin phiñakunku. Piñasqa rispankum, imaynan discipulokuna Jesusmanta

ripurqanku hina, rimaripa: ‘Kay rimayqa sasa rimaymi; ¿pitaq uyariyta atinman?’” El Deseado de Todas las Gentes, 392.

Hatun llakikuy 1844 watapi qallarispa, ñanpa señalkuna hinallataq 1863 watakama imakuna rurasqakunaqa 9/11-manta Domingo kamachikuykama historiata rikuchin. ¿Imaraykutaq 1844qa 9/11 kasqa, nispa tapukunki?

Paní Whiteq qillqasqankunaqa sut’inmi nin, kinsa kaq angelqa chayamurqan 22 de octubre, 1844 watapi, ichaqa 1888 watapipas chayamurqanta, chaymi 9/11-ta rikch’achin. Astawan ancha allin yachayqa, llapa profetakunan 9/11 pa kikin historiata Domingo kamachikuykama sapanchaspa rikuchinku; chayrayku mana iskay utaq kinsa testigokunapa testimonionllachu, aswanpas Diospa Siminmanta sapa testigopa huñusqa testimonionmi nin, 9/11 manta Domingo kamachikuykama kaq pachaqa maypichus “sapa visionpa ruraynin” hunt’akun.

Kimsa angelpa chayamunmanta tukukuyninkama historianninqa 1844-manta 1863-kama karqan, hinaspa Diospa admirakuypaq rurayninkunapa pachasqanta rikuchin 9/11-manta Domingo ley kama. Chay historiataq 1840-manta 1844-kamakunawanpas rikuchisqa kashan, chay siq’ipiqqa 1840 alpha, 1844-taq omega. 1844-manta 1863-kama siq’ipiqqa, 1844 alpha kashan, 1863-taq omega. 1844qa alpha hinallataq omegapas kashan.

Chakanaqa 1844 wataman tupaqchasqa kachkan, hinaspa Alpha Omega ima, chay chakana patapi yawarninta jich’arqan. 9/11-manta (1840) tarisun Apocalipsis chunka kaqpi, maypi historiata rikuchin, Juanpa huch’uy libro mikhusqanwan 1840 watapi qallarispa, chaymanta 1844 watapi wixsanpi llakiyan tukukuq. Chay mikhuyqa qallariymi; wixsanqa tukukuyninta señalan. Chunka kaq kapitulumanta qhipa versiculonqa chay historiata kutimuyta rikuchin, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historiantupi.

Hinaptinmi huch’uy liwruta angelpa makinmanta, hinaspan mikhurqani; simiypinmi misk’ita hina kasharqa: ichaqa mikhuruptiymi wixsayqa hayaq tukurqa. Hinaspan niwarqa: Yapamantanmi willakuyta rimayki achka llaqtakunapaq, nacionkunapaq, rimaykunapaq, reykunapaqpas. Apocalipsis 10:10, 11.

Apocalipsis chunka kaq qhapaqpi, Habacuc iskay kaq qhapaqpiwan, iskay qhapaqkuna kanku, paykunaqa 1840manta 1844kama profético p’unchay pacha kasqanmanta testigota qunku. 1844manta 1863kama historiataqa huk señalkan chayan, chayqa llakikuywan tukukuqmi; chaymanta qatiqmi ch’eqechakuy, hinaspa chaymanta qatiqmi huñunakuy. Chay pachapiqa Habacucpa iskay tablankunamanta profética historianninqa tukukun, iskay kaq tabla 1849 watapi imprimisqa kaptin, hinaspa 1850 watapi hawa llaqtakunaman rikhurichisqa kaptin. Habacucpa tablankunapa pacha tiempontaqqa 1842 watapa mayo killamanta qallarirqan, 1843 watapa gráfico lloqsichisqa kaptin; hinaspa profética pacha tukukapun maypichus qallariq, chaypi, Habacucpa iskay tablankunamanta hukninpa lloqsichisqanwan. 1843 watapa gráficoqa alfa kachkan, 1850 watapa gráficoqa omega kachkan.

1856 watapi Hiram Edson qillqarqa huk artikulokunata, chaykunapi William Millerpa “qanchis kuti” nisqamanta unanchasqanta musuq pataman aparqa. Edsonpa rurasqanqa Millerpa

rurasqanmanta omega karqa, Millerpa cimienton cheqaq yachachisqanta huk qapaq rumipa sayayninman churaykuspa, Diospa llaqtanta kallpachaypaq munasqa kasqanman hina. Millerpa “qanchis kuti” nisqamanta k’anchayninqa alpha karqa, hinaspa Edsonpa “qanchis kuti” nisqamanta k’anchayninqa omega karqa.

1863 watapi kay kuyuy puriyqa tukurqan iglesia-man, chaymi qhipamanta kikin cuerponmanta huk kuyuyta paqarichinqa, imaynatachus milleritakuna protestantekunamanta lloqsirqanku, hinallataq imaynatachus discipulokuna judaismomanta cristianismo-man lloqsirqanku, hinallataq imaynatachus Josuéwan Calebwan ñawpaq pacto llaqtamanta lloqsirqanku, chay llaqtaqa chunlla pampapi wañuyman churaska karqan.

Chay kikin historiamanta, (1844manta 1863kama) allpa animalpa republicano waqranqa huk kikinachakuq makanakuyta pasashan, chaymi qhipaman Llaqta ukhupi Awqanakuyman paqarin, mayqintachus llaqa historiador-kuna rimakunku 1863 watapi chawpinman chayasqanta Lincolnpa Emancipation Proclamation nisqanwan. Lincolnqa ñawpaq republican presidente karqan, paymi presidencia pa juramentonta churarqan, chay pacha kama historiapi aswan mana allin democrático presidentemanta qhipata. Qhipamanqa wañuchisqa karqan. Kay llaqa profético característicakuna, wakinkunawan kуска, qhipa republican presidentepipis yapamanta rikurimun.

1844 watamanta 1863 watakamaqa huk ch’iqichiyta, huk huñuytawanmi oqarirqa. 1863qa domingo kamachiyta rikuchin, chayrayku 1844 watapi pasaq ch’iqichiyqa 1863 kama sapaq ch’iqichiyllam karqa, chay p’unchawpi Laodicea sutiyoq qanchis kaq p’unchayta waqaychaq Adventistakuna Laodicea paq sallqa pampaman ch’iqichisqa karqanku. 1844qa huk ch’iqichiyta paqarichirqan, 1863qa huk ch’iqichiytapas paqarichirqan; chhaynataq kay willakuyqa reqsisqa profético símbolom kasqanta qhawachin, imaraykuchus 1844 watapi alfa ch’iqichiywan qallarín, 1863 watapitaq omega ch’iqichiywan tukukun. Ñawpaq kaq ch’iqichiyqa 18 julio 2020 p’unchawpi chayaramurqan, qhipa kaq omega ch’iqichiytaq domingo kamachiypi hunt’asqa kanqa.

“Hamut’aq p’unchaykunaqa chayamunqaña maypachachus t’aqasqa, ch’iqichisqa kasun, sapa hukninchispas kaqlata sayarinanpaq, kikin ancha chanin iñiyniyuqkunawan huñunakuy atiy mana kaqtin; hinaspataq, ¿imaynataq sayariwaq mana Dios qanpa laduykipi kaptin, hinaspa paymi pusasunkimanta, kamachisunkimantapas allinta yachaspa?” Review and Herald, March 25, 1890.

Manam bastaqchu Diosqa “ladoyki”pi sayasqanmantaqa; hinallataqmi “yachaykuyta” tiyan payqa ñawpaqman pusaspa, kamachispa ima rikhurichisqaykita. Kay chiqaqmi profecíamanta rimana, mayhinallam imaymana rimaykuna rikhurichin chay “qamkunaqa Señor-ta reqsinkichik” nisqaman hina.

Qankunaqa achka mikhuq kankichik, saksasqañataq kankichik, hinaspan Señorniykichik Diospa sutinta hatunchankichik, paymi qankunawan musphaymanta rurakusqa: llaqtayqa manañam hayk’aqpas p’enqakusqachu kanqa. Hinaqtinmi yachankichik ñoqaqa Israelpa chawpinpi kasqayta, ñoqataqmi Señorniykichik Diosniykichik kani, mana hukñataqchu: llaqtayqa manañam hayk’aqpas p’enqakusqachu kanqa. ... Chayhinapin yachankichik ñoqam Señorniykichik Diosniykichik kani, Sionpi tiyaq, santo orqoypi: chaymantapachan Jerusalénqa

santom kanqa, manataqmi huk llaqtamanta runakunaqa chaymanta pasankqachuña. Joel 2:26, 27, 3:17.

Jerusalén llaqt'a santo kaptinqa, payqa iglesia triunfante-mi, imaraykuchus iglesia militanteqa sut'inchasqa kashan trigo-kunamanta hinaspa cizaña-kunamantapas ruwasqa iglesia hina; hinaspa may pachachus "manaña ima extraño runapas pasanqachu" "Jerusalén" nisqaman "ña", chayqa Diospa llaqtan "yachanqaku" "pay pusashasqanta hinaspa kamachishasqanta." Yachanku, imaraykuchus paykunaqa "qanchis kutikama" mañakusqapa hunt'aqninmi kanku, chaypiqa willakuyta hap'iqkuna: Diosqa mana qan-ta pusasharqachu ni kamachisharqachu Laodicea hina kasqaykipi; ichaqa may pachachus Philadelphia hina tukunki, chaypim "yachanki" "pay pusashasqanta hinaspa kamachishasqanta" hinaspa Diosqa "Israelpa chawpinpi" kasqanta.

Alfa chinkayta (llakikuyta) abril 19 p'unchaymanta, omega chinkayta (llakikuyta) octubre 22 p'unchaymantaqa reqsisqa kachkan octubre 22 hatun llakikuy qhipa ñawpaq kaq oficial rurasqa qillqasqa willakuywan. Uyarichiyqa huk profético señalmi Millerita historiapi hinallataq Estados Unidos profético historiapi, chayrayku 1844 watamanta qhipa ñawpaq kaq oficialta qillqasqa kaqqa chay historiapa huk señalanmi, chay señaltaq huk chinkayta reqsichin.

1847—Puchuqaqkuna Huklawkunaman Chiqnisqa Qhipaypi Tarpuyusqa

“Uchuy Uywa'man Simi.”

Kay qhipa qillqakunaqa The Day-Dawnpaqmi qillqasqa karqan, chaytaq Canandaigua, New York llaqtapi O. R. L. Crosier ruraspa hurquq karqan. Ichaqa chay qillqap p'anqan manaña kunanqa hurqusqañachu, hinallataq mana yachasqanchikchu yapamanta hurqusqaq kasqanta, chayrayku Maine suyupi wakinniyku yuyarqayku aswan allin kasqanta kay hina rikch'ayninpi qusqasqa kananpaq. Munani "huch'uy tama" nisqap attentionninta qayllachiyta kay imakunaman, chaykunataq ancha utqaymanta kay pachapi pasanqa....

Ñawiriqmi reparanqa kimsa willaykunata Señora E. G. Whiteq qillqanmantapuni "A Word to the 'Little Flock'" nisqapi churasqa kasqanta...

"Ña. Whitepa iskay kaq willakuynin, p'anqakuna 14–18pi tarikunan, paypa ñawpaq rikuyñinmanta willakuymi, "To the Remnant Scattered Abroad" sutiyuq. Kayqa qillqasqa karqa diciembre 20, 1845 p'unchawpi, Enoch Jacobsman sapaq carta hina, hinaspataq chaskiqninmi ñawpaqta rikhurichirqan The Day-Star nisqapi enero 24, 1846 p'unchawpi. Chaymanta abril 6, 1846 p'unchawpiqa, James Whitewan H. S. Gurneywanmi wakmanta broadside nisqa rikch'ayninpi rikhurichirqaku. Nisqa rimayqa, imayna A Word to the 'Little Flock' nisqapi rikurinqa chayhinata, aswan pisilla editorpa allichasqan tikraykunata hinaspa yapasqa Qillqa qullqisqa qhaway rikuchiykunata saquespaqa, ñawpaqta hunt'asqa rikhurichisqa rikuy willakuyninwan kkillanmi." James White, A Word to the 'Little Flock', 25.

1844 watapi señalan huk angelpa chayamunanta hinaspa huk llakikuyta. 1845 watapim qelqasqa karqa ñawpaq rikuy, hinaspam 1846 watapi rikhurichisqa karqa. Ñawpaq rikuyqa "tukuy suyukunapi chinkarichisqa puchuqkunapaqmi" karqa. Ñuqaqa iskayrayani, mana casadasqa wayna sipas profetisapa warmi, ñawpaq rikuynta qelqarqan chay pacha, "puchuq" nisqapa huk profetiko

kawsaynin kasqanta yacharqunchus, chayqa puchuqkuna profetiko necesidadmanta “tukuy suyukunapi chinkarichisqa” kananpaq kasqanta, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa huk kawsaynin hina. 1846 watapim Whites nisqakuna casarakurqaku, chaymi Ellenpa qhepa sutinta Whiteman tukuchirqa. Chayllataq wataqpi Whites nisqakuna qallarirqaku qanchis kaq p’unchaw samanata waqaychayta. 1846 watapim rimanakuy señalasqa kachkan tukusqa hina, 1844 watapi qallarqaq profetiko kasarakuymi 1846 watapi hunt’asqa karqa, hinaspa 1847 watapi ñawpaq oficial rikhurichiy imprimisqa hinaspa apachisqa karqa.

Mayu, 1850

“Qhaway lector—kay qhawaypi munasqayqa karqan pantayta rikuchiy sagrada cheqaq kaypa k’anchayninwan....”

“Kay uchuy ruwayta chay ch’iqisqa uywa michisqanman quspayqa, kay nisqapi paykunaman ruramayman hina rurasqañam; hinaspa Diosninchis bendicionninta yapachun. Amén.” James White, *The Seventh-day Sabbath not Abolished*, 2.

James White-pa rurasqa qillqa riqsichinmi uyariqninkunaqa manaraq hukllachasqa oveja qhatun ayllu kasqankuta, ichaqa qanchis p’unchaw sábado-pa amachayninpas kachkan. Kaymi kinsa kaq angelpa willakuynin wiñaynin qallariyninpi, Millerita Adventismo-pi sábado-tawan kinsa kaq angel-ta yachayman hina. Chayqa 1850 watallapim hurqusqa, maypachachus 1850 kaq cuadropas hurqusqa karqa, iskayninkutaq kuskalla Señorpa soldadonkuna hatarichisqanta rikuchin qayllamuchkaq domingo ley crisispaq. Jesúsqa sapa kuti tukukuyninta qallariyninwanmi rikuchin, hinaspa 1844 watapi willakuyta qhawarichiqkuna, 1843 kaq cuadrota llamk’achispa, chaykunaqa unanchasqaraq karqaku 1850 kaq cuadrota llamk’achispa willakuyta qhawarichiqkunapaq. Habacucpa iskay tablankuna pacha qallariyninpi, runakunaqa pacha willakuyta willararqaku Habacucpa tablawan kуска, hinaspa 1850 watapi James Whiteqa kinsa kaq angelpa willakuyninta qhawarichin 1850 kaq cuadrotawan kуска. Cuadroqa Hermano Nichols-pa ruwasqa karqa 1849 watakuna pachapi, chay pacha James hinaspa Ellen Whiteqa Hermano Nichols-wan tiyaspa kasharqaku. James Whiteqa 1850 kaq cuadro ruwakuyninwan chiqapmanta tinkisqa karqa, hinaspa chay watapi qallarín kinsa kaq angelpa willakuyninta willakuyta.

“1850 wata 23 septiembre killapi, Señor Diosqa rikuchiwaraqmi iskay kutita makinta mast’arísan llaqtanpa puchuqnin runakunata kutichimunanpaq, chaymanta kay huñunakuy p’unchaykunapi kallpachakuykuna iskaychaychasqa kananpaq. T’aqanakuy p’unchaykunapi Israelqa maqasqa, llik’isqa karqa; ichaqa kunan huñunakuy p’unchaykunapi Diosqa llaqtanta hamp’inqa, watanqa. T’aqanakuypi cheqaq kayta mast’arinapaq rurasqa kallpachakuykuna pisilla rurayniyoq karqa, pisilla utaq mana imatapas atiparqachu; ichaqa huñunakuypi, Dios llaqtanta huñunapaq makinta churakusqanrayku, cheqaq kayta mast’arinapaq kallpachakuykuna munasqa rurayninta hunt’achinqa. Llapanmi huk sunqulla, ancha munaywan llamk’anapi kanan. Rikurqanimita kunan kay huñunakuy pachapi ñawpaq t’aqanakuyta ejemplokunapaq rimayqa p’enqay kasqanta; imaraykuchus Diosqa kunan ñawpaq chay pachapi rurashqanllata ruwasunman chayqa, Israelqa hayk’aqpas mana huñusqachu kanman. Cheqaq kayqa huk qillqasqa rap’ipi llusichisqa kananpas, predicasqa kanan hinallataq, ancha necesariom.” *Review and Herald*, November 1, 1850.

“74 kaq p'anqapi, Señorqa 'makinta iskay kutita mast'arirqan llaqtanpa puchuqnin runakunata kutichinampaq' nispa qhawarisqaqa, Cristota suyaqkuna ukhupi huk kutipas kaq hukllayman churasqa kasqanta, kallpayoq kasqanta hinallataq payqa llaqtanta yapamanta hukllayman churayta qallarisqanta, hatarichiyta qallarisqantapaslla rimarin.” Early Writings, 86.

Pañi Whiteqa Early Writings nisqapi rimarispas, Review and Heraldmanta pasaje nisqawan tupachispa comentan, chaypi payqa profeta Isaíaspa siminkunata llamk'achispa nirqan: “Señorqa rikuchiwarkanmi paypa makinta iskay kuti mast'arirqan llaqtanpa puchuqninkunata kutichimunampaq.” Paypa makinta 1850 watapi mast'arirqan. Chay runakunata 1844 watapa octubre killapa 22 p'unchawninpi Lugar Santísimo-man huñurqan chayqa 677 a.C. watamanta 1844 watapa octubre killapa 22 p'unchawkama ch'iqichisqa tukukuyninpi karqan. Cheqaq Judá, cheqaq sumaq allpapi tiyasaq, 2520 watakunata ch'iqichisqa karqanku, Levítico iskay chunka suqtayuqpi nisqa “qanchis kuti”wan hina, 677 a.C. watapi qallarisqa. Chay 2520 watakuna tukukuyninpi, espiritual Israelqa 1844 watapa octubre killapa 22 p'unchawninpi huñusqa karqan, hinaspa chaylla ratopi yapamanta ch'iqichisqa karqan; chay ch'iqichiyqa tukukun Señorqa makinta iskay kutita mast'arimusqanpi. Chay pasaje nisqapi iskay kutita paykunata huñun iskay imakunata hunt'ananpaq: “llaqtanata watananpaq” hinaspa llaqtanta “hatarichinanpaq.”

“Chayqa qhepaman kimsa kaq angelta rikurqani. Ñuqawan puriq angelniy rimarqan: ‘Manchaymi simin, manchaymi kamachikuynin. Paymi trigota quraqkunamanta akllananpaq, hinallataq trigota hanaq waqaychana wasimanpaq sellanan utaq watananpaq kaq angelqa.’ Kaykunan llaqa yuyayta, llaqa atenciónta hap'iq kanan. Yapamantaqa qhawachisqa karqani kay qhipa khuyapayakuq willakuyta chaskisqanchikta creenqanku kaqkunapaq, sapa p'unchay musuq pantayta chaskiq utaq uqlaq kaqkunamanta t'aqasqa kaypa nisqanta. Rikurqani mana wayna, mana machu ima, pantaypi, tutayaypi kaqkunapa tantanakusqanmanpas mana rinqankuchu kanan. Angelqa nirqan: ‘Yuyayqa mana allinpaq ima kaqkunapi manaña unayta tiyachunchu.’” Manuscript Releases, volume 5, 425.

1850 watapi qallarirqan iskay huñunakuyqa Diospa llaqtanta sellasqanta (watayta) rikch'achirqan, paykuna “hatarichisqa” hina huk unanchaqman hapisqa kaptinku. 1850 wata sut'inchán imaymanatachus Señorqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunata huñun. Profétikapa munasqanrayku, huñusqa kayman ñawpaqta ch'iqichisqa kanankupaqmi karqan. Chayrayku, Apocalipsis 11:11 nisqapi “kimsa p'unchaw kuskan p'unchawwan” nisqa, 1260ta unanchaq, 2520pa kuskan kasqanta, hinaspa 2020 wata julio killapa 18 p'unchawnin qhepaman hamuq ch'iqichikuymanta rikch'akuq, chaymi. Apocalipsis 11:11 nisqanqa pachak tawa chunka tawa waranqa kanankupaq kaqkunapa iskay huñunakuyninta, hinaspa nacionkunaman hatarichisqa unanchaqta rikuchin, Isaías 11:11 nisqapi sut'ichisqa hina!

Chay p'unchaypiqa kanqa Jesépa saphin, runakunapaq huk unancha hina sayaq; paymanmi mana judío llaqtakuna maskhanqaku; samaynintaq hatun yupaychasqa kanqa.

Chay p'unchaypiqa pasakonqa: Señorqa makinwan huk kutita yapamanta mast'arispas llaqtanpa puchuqnin runakunata kutichimunqa, chay qhipasqa kaqkunata, Asiriamanta, Egiptomanta, Patrosmanta, Cushmanta, Elammanta, Sinarmananta, Hamatmanta, hinaspa lamar qochapi islaikunamantapas.

Hinanpaq huk unanchata sayarichinqa llaqtakunapaq, Israelpa qarqusqankunata huñunqa, Judápa chinkachisqa masinkunataq kay pachapa tawa k'uchunkunamanta tantachinqa. Isaías 11:10, 11, 12.

1850 watapi Señorqa makinmanta iskay kutita mast'arirqan, Habacucpa iskay tablankunapi rikuchisqa Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninwan kуска kimsay ángelpa willakuyninta willakusqakunata tantanapaq. 2023 watapi julio killapi hinallataq Señorqa makinmanta iskay kutita mast'arirqan, Habacucpa iskay tablankunapi rikuchisqa Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninwan kуска kimsay ángelpa willakuyninta willakusqakunata tantanapaq. Iskaynin, 1850 hinataq 2023 watapi julio killapas, Isaías 11 kaq capitulopa 11 kaq versículonpi nisqan hina, “llaqtanmanta puchuq runankunata” tantasqanta reqsichin. 11 kaq versículoqa 10 kaqwan 12 kaq versículokunapa chawpinpi kashan, iskayninkutaq kay pachaman estandarteta oqarisqanta reqsichinku.

Kimsa versículomanta sapaqninmi estandarteta riqsichin, ichaqa chawpi versículoqa paykunata “puchuq” nisqawan reqsichin. Chaypi puchuqqa iskay kutita huñusqa kachkan, maymantachus huñusqa kanku chay ayllukunapa yupayninqa pusaqmi. “8” yupayqa mana sapallanchu Noépa arkanpi kaqkunata rikuchin, paykunaqa wañuyta mana rikuspanku machu pachatamanta musuq pachataman pasaqkuna karqanku; aswanpas “8” yupayqa qanchis iglesiamantapuni kaq pusaqñiqin iglesiatawan rikuchin. Apocalipsis 11:11 nisqapi iskay testigokunaqa kawsarichisqa kaqkunam. “8” yupayqa kawsarimuypa unanchanmi, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa unanchanmi, bautismopa unanchanmi, hinallataq Laodiceamanta Filadelfiaman tikraqkunapa unanchanmi; paykunaqa Isaíaspa estandarten tukunku nacionkunapaq. Señorqa makinmanta iskay kutita mast'arin 1850 watamanta 1865 watakama, hinaspataq 2023 watapa julio killapipas.

2023 watapi, qanchis kutiqmanta musuq k'anchay karqa, imaynachus 1856 watapipas karqan hina. 1856 watamanta 1863 watakama pachaqa, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq historianta rikuchin, Señorqa puchuq llaqtanta huk ejército hina hatarichisqanpi.

Isaías 11:11 nisqaqa allin hinallataqmi Apocalipsis 11:11 nisqawan tupaq, chaymanta Apocalipsis 11:11 nisqapas allin hinallataqmi Daniel 11:11 nisqawan tupaq. Isaíaswan Juanwan ukhupi historiata rikuchkanku, Danieltaq hawapi historiata rikuchkan. Danielpa hawapi siq'in 11:11 nisqaqa Juanpa ukhupi siq'in 11:11 nisqawan kuskan purin, Isaíaspa 11:11 nisqataq rikuchin unanchata chay ukhupi siq'ipaq, paymi Diospa huk ovejankunata waqyan hawapi siq'imanta llusqsimunankupaq. Palmoni kay pasajekunata suma q'ipiman watarqan, chaytaqa tukuy imakunata Kamaq sapallanmi ruwayta atin.

Kaykun qelqasqapi kaykunataqa qatipaqmi rikusun.

Rimanakuy Artificialsimanta Willaywan:

¿Encuentra el mundo de las matemáticas algún significado en el número «11»?

Arí, 11 yupayqa achka cheqaqa matemáticapi sumaq munayniyuq chaymanta ancha chaninniyuq kaqkunata hap'in (mana sapa sapallan primo yupay kasqanraykullachu). Kayqa hatun kaqkunaqa, matemáticokuna hinallataq matemáticata munakuqkunapas sapa kuti reqsichisqanku:

11qa pichqaq ñawpaq yupaymi, iskay ch'usaqniyuq yupaykunamanta aswan huch'uy ñawpaq yupay, hinallataq chunka yupaypa nisqanpi ñawpaq palíndromo ñawpaq yupaymi. “11”qa aswan huch'uy repunitmi (sapa kuti kikillan hukkunamanta ruwasqa yupay) chaymi ñawpaq yupay. Iskay ch'usaqniyuq ñawpaq yupaykunamanta sapallanmi iskaynin ch'usaqkuna kikillan kanku. 11, 22, 33, 44, hinaspa wakinkuna. Chayqa “11”llawanmi allin ruwakun. “11”qa Mersenne ñawpaq yupaypa exponente nisqanmi. $1/11 = 0.090909\dots$ nisqap chunka t'aqaypi miraynin pachaqa iskayllam, ichaqa $1/11$ qa huk hina reqsisqapas kachkan: ñawpaq yupaykuna 11, 101, 1009, 10007, 100003, hinaspa wakinkuna, riqsiriyku arithmetic progression nisqapi ñawpaq yupaykunamanta rimaykunapi rikurimun. 22 yupayniyuq dihedral huñu (sapa 11-k'uchuy regular polígonoq simetríankuna) reqsisqami, imaraykuchus “11”qa aswan huch'uy ñawpaq yupaymi maypichus dihedral huñuqa mana abeliano, chawpiyninnaq, huñu yachaypi ancha allin qhawasqa nisqa nisqayku kasqanrayku. Teórico física nisqapi (string theory / M-theory), pachaq universunqa sapa kuti 11 pacha-espacio dimensiónkunapi rikch'achisqa suyan, chay t'aqapi llamk'aq físico-hinallataq matemático runakunaqa 11pa rikurimusqanmanta sapa kuti rimanku. “11”qa sapallan palíndromico ñawpaq yupaymi pares ch'usaqniyuq; wakin llapa pares ch'usaqniyuq palíndromico yupaykuna, iskaymanta aswan hatun kaspaqa, 11wan rakisqa kanku, chayrayku compuestos kanku. Kayqa recreacional number theory nisqapi huk teorema nisqam.

Tukuy nisqapaq:

Manam “11” mana π , e, icha quri yupaywan kikin hatun reqsisqa kasqanta mana hap'iqtinpas, achka imakunapi huch'uy kaq utaq ñawpaq ejemplon hina kutikutikulla rikurimun (ñawpaq repunit primo, sapallan par-niyuq yupaykuna palíndromopi kaq primo, achka pruebakunapi chaymanta contraejemplokunapi ñawpaq p'unchawkunamanta rikurimuynin, M-teoríaapi 11 dimensiones, hinaspa wakinkuna). Chayrayku arí—matemática pachaqa 11-ta huk ancha allin reqsisqa yupay hina qhawarin.

“Simita qillqayta samachiqmi Simita cheqaq sut'inchayninqa karqa. Cristoqa yachachikuyninkunata rikuchirqa uyariqkunapa attentionninta qayllachispa naturalezapa sasachaqman mana hina, aswan llamp'u kamachiykunaman, hinaspa sapa punchaw rikkuq hapiqpas reqsisqa imakunaman. Chayhinapin yuyayninkuta pusarqa naturalezapanta espirituman. Askha runakunaqa mana huk ratullapi hap'iyta atirqakuchu rimay tinkuchisqan parabolankunapa nisqanta; ichaqa p'unchawmanta p'unchawkama tupaspanku hatun Yachachiq espiritual cheqaq kaykunata mayqin imakunawan tinkuchisqanwan, wakininqa reqsirqa Diospa cheqaq kayninpa yachachikuyninkunata pay sonqonkuman churananpaq maskhasqanta, hinaspa chaykunaqa yachaqanku karqa kachamusqan cheqaq kasqanta, hinaspa evangelio-man kutiruraku.” Sabbath School Worker, December 1, 1909.

“Chayhinataqmi pusaq, naturalkaymanta espíritu qhapaq suyuman; Cristopa parabolankunaqa cheqaq kaypa watakuynin cadenapi t'inkikuna kanku, chaymi runata Dioswan, allpataq hanaq pachawan huñun.” Christ's Object Lessons, 17.